

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. rugsėjo 26 d.*

„Direktyva 2004/8/EB — Taikymo sritis — Termofikacija ir didelio naudingumo termofikacija — 7 straipsnis — Regioninė paramos sistema, pagal kurią numatyta termofikacijos įrenginiams skirti „žaliuosius sertifikatus“ — Didesnio žaliųjų sertifikatų skaičiaus išdavimas termofikacijos įrenginiams, kuriuose daugiausia naudojamos kitos biomasės rūšys nei mediena ar jos atliekos — Lygybės ir nediskriminavimo principas — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniai“

Byloje C-195/12

dėl *Cour constitutionnelle* (Belgija) 2012 m. balandžio 19 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. balandžio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA

prieš

Région wallonne

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan ir A. Prechal (pranešėja),

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. kovo 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA*, atstovaujamos advokatų E. Lemmens ir E. Kiehl,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir C. Pochet, padedamų advokato L. Depré,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Szpunar ir B. Majczyna,
- Europos Parlamento, atstovaujamo J. Rodrigues ir A. Tamás,
- Europos Komisijos, atstovaujamos O. Beynet ir K. Herrmann,

* Proceso kalba: prancūzų.

susipažinęs su 2013 m. gegužės 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičiančios Direktyvą 92/42/EEB (OL L 52, p. 50; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 3 t., p. 3) 7 straipsnio, skaitomo kartu su 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL L 283, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 121) 2 ir 4 straipsniais ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančios bei vėliau panaikinančios direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, p. 16), 22 straipsniu, išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Industrie du bois de Vielsalm & Cie SA* (toliau – IBV) ir *Région wallonne* (Valonijos regionas) dėl pastarojo atsisakymo taikyti IBV sustiprintą paramos sistemą, pagal kurią išduodami papildomi „žalieji sertifikatai“.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2004/8

- 3 Direktyva 2004/8 buvo priimta įgyvendinant Europos Sąjungos aplinkos politiką remiantis EB 175 straipsnio 1 dalimi.
- 4 Direktyvos 2004/8 1, 5, 24, 26, 31 ir 32 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(1) Šiuo metu Bendrijoje per mažai išnaudojama galimybė panaudoti termofikaciją kaip energijos taupymo priemonę. Didelio naudingumo termofikacijos skatinimas, remiantis naudingosios šilumos paklausa, yra vienas iš Bendrijos prioritetų, turint omenyje galimą termofikacijos naudą, taupant pirminius energijos šaltinius, išvengiant tinklo nuostolių bei mažinant teršalų, visų pirma šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetimą. Be to, efektyvus energijos panaudojimas, taikant termofikaciją, gali teigiamai prisidėti, užtikrinant energijos tiekimo saugumą bei gerinant Europos Sąjungos ir jos valstybių narių konkurencinę padėtį. Todėl būtina imtis priemonių, užtikrinančių geresnį potencialios naudos išnaudojimą vidaus energetikos rinkoje.

<...>

(5) Platesnis termofikacijos naudojimas, siekiant taupyti pirminę energiją, galėtų būti svarbi dalis priemonių paketo, kurias reikia įgyvendinti, kad būtų laikomasi Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo [toliau – Kioto protokolas] <...>

<...>

(24) Valstybės parama turi atitikti Bendrijos rekomendacijų dėl valstybės paramos aplinkos apsaugai [OL C 37, 2001, p. 3, toliau – Bendrijos rekomendacijos] nuostatas, įskaitant dėl paramos nekaupiamojo pobūdžio. Pagal šias rekomendacijas šiuo metu leidžiama teikti tam tikrų rūšių valstybės paramą, kai galima pagrįsti, kad paramos priemonės yra naudingos aplinkai dėl ypatingai didelio perdirbimo naudingumo, dėl to, kad šios priemonės leis sumažinti energijos sunaudojimą arba dėl to, kad gamybos procesas bus mažiau kenksmingas aplinkai. Tam tikrais atvejais ši parama bus būtina, siekiant toliau išnaudoti termofikacijos potencialą, visų pirma siekiant atsižvelgti į poreikį įsisavinti išorines išlaidas.

<...>

(26) Nacionaliniu lygiu valstybės narės naudoja skirtingus termofikacijos rėmimo mechanizmus, įskaitant paramą investicijomis, atleidimą nuo mokesčių ar jų sumažinimą, žaliuosius pažymėjimus bei tiesiogines kainų rėmimo programas. Svarbi priemonė šios direktyvos tikslui pasiekti yra tų mechanizmų tinkamo veikimo garantavimas, kol pradės veikti Bendrijos suderintieji pagrindai, kad būtų išsaugotas investuotojų pasitikėjimas. Komisija planuoja stebėti padėtį ir informuoti apie sukauptą nacionalinių paramos programų taikymo patirtį.

<...>

(31) Termofikacijos bendras naudingumas ir tvarumas priklauso nuo daugelio veiksnių, tokių kaip naudojama technologija, kuro rūšys, apkrovos kreivės, įrenginio dydis, taip pat nuo šilumos savybių. <...>

(32) Laikantis [EB] 5 straipsnyje nustatytų subsidiarumo ir proporcingumo principų, termofikacijos skatinimo pagrindus vidaus energetikos rinkoje sukuriančius bendruosius principus reikia nustatyti Bendrijos lygiu, o detalaus įgyvendinimo klausimus reikia palikti valstybėms narėms, taip sudarant [galimybę] kiekvienai valstybei narei pasirinkti režimą, kuris geriausiai atitinka konkrečią valstybės narės situaciją. Šia direktyva neviršijama to, kas būtina minėtiems tikslams pasiekti.“

5 Pagal Direktyvos 2004/8 1 straipsnį jos tikslas yra „padidinti energijos naudingumą ir pagerinti tiekimo saugumą, sukuriant pagrindą skatinti ir plėtoti šilumos ir elektros energijos didelio naudingumo termofikaciją, pagrįstą naudingosios šilumos paklausa ir pirminės energijos taupymu energetikos vidaus rinkoje, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines aplinkybes, ypač susijusias su klimato ir ekonominėmis sąlygomis.“

6 Direktyvos 2004/8 2 straipsnyje „Taikymo sritis“ nurodyta, kad ji „taikoma termofikacijai, kaip apibrėžta 3 straipsnyje, ir I priede išvardytoms termofikacijos technologijoms.“

7 Pagal šios direktyvos 3 straipsnį:

„Šioje direktyvoje naudojami šie apibrėžimai:

- a) „termofikacija“ – tai vienalaikė gamyba, kai to paties proceso metu gaminama šiluminė energija bei elektros ir (arba) mechaninė energija;
- b) „naudingoji šiluma“ – tai termofikacijos proceso metu pagaminta šiluma, skirta tenkinti ekonomiškai pagrįstą šildymo ar šaldymo paklausą;

<...>

i) „didelio naudingumo termofikacija“ – tai termofikacija, atitinkanti III priede nustatytus kriterijus;

<...>

l) „termofikacijos įrenginiai“ – tai įrenginiai, galintys veikti termofikacijos režimu;

<...>

Be to, taikomi Direktyvoje 2003/54/EB ir Direktyvoje 2001/77/EB nustatyti atitinkami apibrėžimai.“

8 Direktyvos 2004/8 7 straipsnio „Paramos programos“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad termofikacijai (esamiems ir būsimiems įrenginiams) teikiama parama būtų pagrįsta naudingosios šilumos paklausa ir sutaupytu pirminės energijos kiekiu, atsižvelgiant į esamas galimybes mažinti energijos paklausą kitomis ekonomiškai įmanomomis ar aplinkai palankiomis priemonėmis, tokiomis kaip kitos energijos naudingumą didinančios priemonės.

2. Nepažeidžiant [EB] 87 ir 88 straipsnių, Komisija įvertina, kaip taikomi valstybių narių naudojami paramos mechanizmai, pagal kuriuos termofikacijos gamintojas, remiantis valstybinių institucijų nustatytais taisyklėmis, gauna tiesioginę ar netiesioginę paramą, kurios poveikis gali varžyti prekybą.

Komisija nagrinėja, ar šie mechanizmai prisideda prie [EB 6 straipsnyje] ir [EB 174 straipsnio 1 dalyje] iškeltų tikslų įgyvendinimo.“

9 Direktyvos 2004/8 III priede, be kita ko, numatyta:

„a) *Didelio naudingumo termofikacija*

Šioje direktyvoje didelio naudingumo termofikacija turi atitikti šiuos reikalavimus:

— b punkte nustatyta tvarka apskaičiuotas termofikacijos įrenginių termofikacijos gamybos metu sutaupytas pirminės energijos kiekis turi sudaryti bent 10 %, palyginus su šilumos ir elektros energijos atskirosios gamybos atskaitinėmis vertėmis,

<...>“

Direktyva 2001/77

10 Direktyva 2001/77 buvo panaikinta Direktyva 2009/28 nuo 2012 m. sausio 1 d. Tačiau, remiantis pastarosios direktyvos 26 straipsnio 1 dalimi, Direktyvos 2001/77 2 ir 4 straipsniai buvo panaikinti nuo 2010 m. balandžio 1 d.

11 Direktyva 2001/77 buvo priimta remiantis EB 175 straipsnio 1 dalimi.

12 Direktyvos 2001/77 1, 2, 8, 14, 15 ir 19 konstatuojamosiose dalyse buvo nurodyta:

„(1) Atsinaujinančiosios energijos šaltinių naudojimo potencialas Bendrijoje šiuo metu nėra pakankamai išnaudojamas. Atsižvelgdama į tai, kad jų naudojimas padeda aplinkos apsaugai ir tvariai plėtrai, Bendrija pripažįsta būtinybę skatinti atsinaujinančiosios energijos šaltinius kaip prioritetinę priemonę. Be to, tai taip pat gali didinti vietinį užimtumą, turėti teigiamą poveikį socialinei sanglaudai, prisidėti gerinant tiekimo patikimumą ir sudaryti sąlygas greičiau pasiekti Kioto orientacinius rodiklius. Todėl būtina užtikrinti, kad šis potencialas būtų geriau naudojamas vidaus elektros rinkos struktūroje.

(2) <...> dėl energijos tiekimo patikimumo ir įvairinimo, aplinkos apsaugos ir socialinės bei ekonominės sanglaudos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, rėmimas Bendrijoje yra laikomas labai svarbiu. <...>

<...>

(8) Tais atvejais, kai valstybės narės kaip energijos šaltinį naudoja buitines atliekas, jos turi laikytis galiojančių Bendrijos teisės aktų dėl atliekų tvarkymo. <...> Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimas turėtų derintis su kitais Bendrijos tikslais, ypač susijusiais su atliekų apdorojimo hierarchija. <...>

<...>

(14) Valstybės narės taiko įvairius atsinaujinančiosios energijos šaltinių rėmimo mechanizmus nacionaliniu lygmeniu, įskaitant žaliuosius sertifikatus, investicinę pagalbą, atleidimą nuo mokesčių ar jų sumažinimą, mokesčių grąžinimo ir tiesioginio kainų rėmimo schemas. Siekiant šios direktyvos tikslų svarbu garantuoti šių mechanizmų tinkamą veikimą, kol bus parengta Bendrijos sistema, kad būtų palaikomas investuotojų pasitikėjimas.

(15) Dar per anksti spręsti dėl Bendrijos masto paramos schemų sistemos <...>

<...>

(19) Atsinaujinančiosios energijos šaltinių rinkai sudarant palankias sąlygas, reikia atsižvelgti į palankų poveikį regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaudai ir užimtumui, ypač turint omeny mažąsias ir vidutines įmones, taip pat nepriklausomus elektros gamintojus.“

13 Pagal Direktyvos 2001/77 1 straipsnį jos „tikslas – remti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą gaminant elektros energiją vidaus rinkoje ir padėti pamatus jo būsimai Bendrijos sistemai“.

14 Šios direktyvos 2 straipsnyje buvo numatyta:

„Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

a) „atsinaujinantys energijos šaltiniai“ – tai atsinaujinantys ne iškastinės (vėjo, saulės, geoterminės, bangų, potvynio, vandens, biologinės masės, sąvartyno dujų, nuotekų valyklų dujų ir biologinių dujų) energijos šaltiniai;

b) „biologinė masė“ – biologiškai skaidi produktų, atliekų ir žemės ūkio (įskaitant augalines ir gyvulines medžiagas), miškininkystės ir su ja susijusių pramonės šakų atliekų dalis, taip pat biologiškai skaidi pramonės ir municipalinių atliekų dalis;

<...>“

15 Šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta:

„Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių skatinti didesnę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, vartojimą laikydamosi šio straipsnio 2 dalyje nurodytų nacionalinių orientacinių rodiklių. Šios priemonės turi būti proporcingos siekiamam tikslui.“

16 Direktyvos 2001/77 4 straipsnyje „Rėmimo schemas“ buvo numatyta:

„1. Nepažeisdama [EB] 87 ir 88 straipsnių, Komisija įvertina, kaip taikomi valstybėse narėse naudojami mechanizmai, pagal kuriuos elektros gamintojas, remdamasis valdžios institucijų išleistais teisės aktais, gauna tiesioginę ar netiesioginę paramą, ir kurie galėtų turėti poveikio varžant verslą, remiantis tuo, kad jie padeda siekti [EB] 6 ir 174 straipsniuose nustatytų tikslų.

2. Komisija ne vėliau kaip iki 2005 m. spalio 27 d. pateikia dokumentais pagrįstą pranešimą apie patirtį, įgytą taikant ir derinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įvairius mechanizmus. <...> Prireikus kartu su pranešimu pateikiamas pasiūlymas dėl Bendrijos paramos schemų elektrai, pagamintai iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, sistemos.

Kiekvienas pasiūlymas dėl kokios nors sistemos turėtų:

<...>

c) atsižvelgti į įvairių atsinaujinančiosios energijos šaltinių ypatybes bei įvairias technologijas ir geografinius skirtumus;

<...>“

Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairės

17 Remiantis Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairių (OL C 82, 2008, p. 1, toliau – Gairės) 202 punktu, nuo 2008 m. balandžio 2 d. jos pakeitė Bendrijos rekomendacijas, nurodytas Direktyvos 2004/8 24 konstatuojamojoje dalyje.

18 Gairių 3.1.7 skirsnyje „Pagalba bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai“ įtvirtintame 112 punkte, be kita ko, pateikti tokie paaiškinimai:

„Aplinkos apsaugai skirta investicinė pagalba ir pagalba bendros šilumos ir elektros energijos gamybos [termofikacijos] veiklai bus laikomos suderinamos su bendrąja rinka, kaip apibrėžta [EB] 87 straipsnio 3 dalies c punkte, jeigu bendros šilumos ir elektros energijos gamybos [termofikacijos] vienetė vykdoma 70 punkto 11 papunktyje apibrėžta labai veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba [termofikacija] <...>“

19 Gairių 70 punktas suformuluotas taip:

„Šiose gairėse vartojamų sąvokų apibrėžtys:

<...>

11) *labai veiksminga bendra šilumos ir elektros energijos gamyba* [termofikacija] – tai bendra šilumos ir elektros energijos gamyba [termofikacija], atitinkanti Direktyvos 2004/8/EB III priede nustatytus kriterijus <...>“

Valonijos regiono teisė

- 20 2001 m. balandžio 12 d. *Région wallonne* dekretu dėl regiono elektros rinkos organizavimo (*Moniteur belge*, 2001 m. gegužės 1 d., p. 14118) su pakeitimais, padarytais 2007 m. spalio 4 d. dekretu (*Moniteur belge*, 2007 m. spalio 26 d., p. 55517; toliau – 2001 m. dekretas), 2 straipsnio 7, 9, 11 ir 14 punktuose pateikiamos tokios apibrėžtys:

„7° didelio naudingumo termofikacija – bendra šilumos ir elektros energijos gamyba, vertinama atsižvelgiant į kliento šildymo ir vėsinimo poreikius, kuria sutaupoma energijos, palyginti su atskirąja tokio paties šilumos, elektros energijos ir prireikus šalčio kiekio gamyba šiuolaikiniuose referenciniuose įrenginiuose, kurių darbinį metinį naudingumą kasmet apskaičiuoja ir skelbia *Commission wallonne pour l'Énergie (CWaPE)* (Valonijos energijos komisija);

<...>

9° atsinaujinantys energijos ištekliai – bet kokie energijos ištekliai, išskyrus iškastinį kurą ir skiliąsias medžiagas, dėl kurių suvartojimo neapribojama galimybė panaudoti juos ateityje, įskaitant vandens energiją, vėjo energiją, saulės energiją, geoterminę energiją ir biomasę;

<...>

11° žaliaji elektros energija – elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių arba iš didelio naudingumo termofikacijos, kurios gamybos sektoriaus neišmesto anglies dioksido koeficientas yra ne mažesnis negu 10 %, palyginti su įprastinės gamybos šiuolaikiniuose referenciniuose įrenginiuose, kokie nurodyti 2 straipsnio 7 punkte, metu išmesto anglies dioksido kiekiu, kurį kasmet apskaičiuoja ir skelbia *CWaPE*;

<...>

14° žalioji sertifikatas – perduodamas dokumentas, kuris išduodamas žaliosios elektros energijos gamintojams pagal 38 straipsnį ir kuris skirtas, nustatant pareigas tiekėjams ir tinklų operatoriams, žaliosios elektros energijos gamybos įrenginių vystymui remti“.

- 21 2001 m. dekretu X skyriuje „Atsinaujinančių energijos išteklių ir didelio naudingumo termofikacijos skatinimas“ esančiame 37 straipsnyje nurodyta:

„Siekdama skatinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir (arba) iš didelio naudingumo termofikacijos vystymą Vyriausybė nustato žaliųjų sertifikatų sistemą.“

- 22 2001 m. dekretu 38 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta:

„§2 Žalioji sertifikatas skiriamas už pagamintų kWh skaičių, atitinkantį 1 MWh, padalytą iš neišmesto anglies dioksido koeficiento.

Neišmesto anglies dioksido koeficientas nustatomas padalijant numatyto sektoriaus neišmesto anglies dioksido kiekį iš anglies dioksido, išmesto įprastos elektros energijos sektoriaus, kurio išmetamų teršalų kiekį kasmet apskaičiuoja ir skelbia *CWaPE*, kiekio. Šis neišmesto anglies dioksido koeficientas negali būti didesnis negu 1 dėl energijos, pagamintos įrenginyje, kurio galia viršija 5 MW. Neviršijus šios ribos, jis negali būti didesnis negu 2.

§3 Tačiau kai įrenginyje, kuriame daugiausia naudojama biomasė, išskyrus medieną, gaunama iš gamybos įrenginio vietoje vykdomos pramonės veiklos, įdiegiama ypač inovacinė technologija siekiant tvarios plėtros, Vyriausybė, gavusi *CWaPE* nuomonę dėl ypač inovacinio naudojamos technologijos

pobūdžio, gali nuspręsti, kad neišmesto anglies dioksido koeficientas negali būti didesnis negu 2 dėl visos įrenginyje pagamintos energijos, kurią sudaro toje pačioje gamybos vietoje pasiekiamų galių suma, neviršijant 20 MW.

<...>“

- 23 2008 m. liepos 17 d. dekreto, kuriuo keičiamas 2001 m. balandžio 12 d. Dekretas dėl regiono elektros rinkos organizavimo, 57 straipsnyje nurodyta:

„[2001 m. dekreto] 38 straipsnio 3 dalis aiškinama taip, kad pagal šiame dekrete įtvirtintą sistemą numatytos lengvatos netaikymas įrenginiams, kuriuose naudojama mediena, apima įrenginius, kuriuose naudojama bet kokia lignoceliuliozės medžiaga, gauta iš medžio – iš bet kokio be išimties lapuočio ir sakingo medžio (įskaitant trumpos ir labai trumpos rotacijos želdinius) – prieš bet kokią perdirbimą ir (arba) po jo“.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 24 IBV vykdo medienos pjovimo veiklą ir eksploatuoja termofikacinę elektrinę, kurioje ji naudoja liekanas, daugiausia susidarancias dėl šios veiklos, kad užsitikrintų energijos tiekimą.
- 25 2008 m. birželio 23 d. IBV pateikė prašymą išduoti papildomus žaliuosius sertifikatus, nurodytus 2001 m. dekreto 38 straipsnio 3 dalyje. 2009 m. birželio 18 d. nutarimu *gouvernement wallon* atmetė šį prašymą motyvuodama tuo, kad IBV įrenginys neatitiko šioje nuostatoje įtvirtintų trijų sąlygų, nes, pirma, šiame įrenginyje termofikacijai naudojama mediena, antra, jame neįdiegta ypač inovacinė technologija ir, trečia, juo nesiekama tvarios plėtros.
- 26 *Conseil d'État* (Valstybės Taryba), išnagrinėjusi IBV prašymą pripažinti minėtą nutarimą negaliojančiu, nusprendė, kad *gouvernement wallon* klaidingai nutarė, jog nagrinėjamu atveju nebuvo įvykdytos sąlygos, susijusios su įdiegtos technologijos inovaciniu pobūdžiu ir atitinkamo įrenginio atitiktimi tvarios plėtros principams.
- 27 Kadangi dėl šioje byloje nagrinėjamos papildomos paramos mechanizmo netaikymo IBV įrenginiui dėl to, kad jame naudojama mediena, *Conseil d'État* kilo abejonių, ar toks netaikymas atitinka Konstituciją, ji nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti *Cour constitutionnelle* (Konstitucinis Teismas) tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [2001 m. dekreto] 38 straipsnio 3 dalimi, kurioje įtvirtinamas nevienodas požiūris į įrenginius, kuriuose daugiausia naudojama biomasė, pažeidžiami Konstitucijos 10 ir 11 straipsniai, nes pagal ją į [ginčijamą] paramos mechanizmą neįtraukti termofikacijos įrenginiai, kuriuose kaip biomasė naudojama mediena arba jos atliekos, nors į šį mechanizmą įtraukti termofikacijos įrenginiai, kuriuose kaip biomasė naudojamos visų kitų rūšių atliekos?“

- 28 *Cour constitutionnelle* pažymi, kad iš parengiamųjų dokumentų, susijusių su 2001 m. dekreto 38 straipsnio 3 dalyje numatyta papildoma paramos priemone, matyti, kad kartu su pradiniu pasiūlymu nustatyti šią priemonę pateikti tokie paaiškinimai, kaip nurodoma toliau. Riba, kuri iki tol pagal 2001 m. dekreto 38 straipsnio 2 dalį buvo 5 MW, padidinta iki 20 MW – šia priemone buvo siekiama atsižvelgti į tai, kad kai kuriems projektams, kuriuos vykdant naudojamos inovacinės technologijos, gali prireikti papildomos paramos. Tačiau, visų pirma siekiant išvengti tokios priemonės neigiamo poveikio medienos pramonės sektoriui, kuris jau patiria medienos energijos sektoriaus konkurenciją, pasiūlyta šią papildomą paramą teikti tik biomasei ne iš medienos. Be to, šiuo klausimu pabrėžta, kad tai nėra pavienis atvejis, nes paramos elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių mechanizmai įvairiose valstybėse narėse dažnai skiriasi priklausomai nuo sektoriaus.

- 29 2007 m. balandžio 5 d. nuomonėje *CWaPE*, be kita ko, nurodė, kad nevienoda galimybė pasinaudoti paramos sistema, atsižvelgiant į naudojamą biomasę, gali būti diskriminacinė.
- 30 Tačiau *gouvernement wallon* nusprendė patvirtinti pagrindinėje byloje nagrinėjamą paramos mechanizmą ir, be kita ko, pažymėjo, kad, pirma, iki šiol galiojusi sistema buvo pakankama siekiant užtikrinti daugelio medienos termofikacijos projektų vystymą, ko nebuvo dėl kitų novatoriškų projektų, ir, antra, tai, kad skiriama nevienoda parama, atsižvelgiant į atitinkamą sektorių, naudojamą kurą ar net įrenginio galią, yra esminis žaliųjų sertifikatų sistemos bruožas.
- 31 Be to, *Cour constitutionnelle* pažymi, kad priėmęs 2001 m. dekreto 38 straipsnį Valonijos teisės aktų leidėjas iš dalies įgyvendino direktyvas 2001/77 ir 2004/8.
- 32 Šiuo atžvilgiu, pažymėjęs, kad *Conseil d'État* nagrinėjamoje byloje šalys nesutaria dėl to, ar IBV eksploatuojamas termofikacijos įrenginys gali būti laikomas didelio naudingumo termofikacijos įrenginiu, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2004/8, *Cour constitutionnelle* siekia, pirma, sužinoti, ar šios direktyvos 7 straipsnis taikomas tik tokios rūšies termofikacijos įrenginiams.
- 33 Antra, *Cour constitutionnelle* mano, kad jam turi būti paašškinta, ar tas pats 7 straipsnis turi būti, pirmiausia atsižvelgiant į Sąjungos teisės vienodo požiūrio principą, aiškinamas taip, kad juo nustatomas, leidžiamas ar draudžiamas skirtingas požiūris, kaip antai įtvirtintas 2001 m. dekreto 38 straipsnio 3 dalyje.
- 34 Tokiomis aplinkybėmis *Cour constitutionnelle* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar direktyvos [2004/8] 7 straipsnis prireikus kartu su direktyvos [2001/77] 2 bei 4 straipsniais ir su direktyvos [2009/28] 22 straipsniu turi būti aiškinamas atsižvelgiant į bendrąjį lygybės principą, Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos [toliau – Chartija] 20 ir 21 straipsnius taip:

- a) jis taikomas tik didelio naudingumo termofikacijos, kaip ji suprantama pagal direktyvos [2004/8] III priedą, įrenginiams;
- b) juo nustatoma, leidžiama ar draudžiama, kad paramos priemonė, kaip numatytoji [2001 m. dekreto] 38 straipsnio 3 dalyje, būtų taikoma visiems termofikacijos įrenginiams, kuriuose daugiausia naudojama biomasė ir kurie atitinka šiame straipsnyje įtvirtintus reikalavimus, išskyrus termofikacijos įrenginius, kuriuose daugiausia naudojama mediena ar medienos atliekos?

2. Ar atsakymas būtų kitoks, jei termofikacijos įrenginyje daugiausia būtų naudojama tik mediena arba, atvirkščiai, tik jos atliekos?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo pirmos dalies

- 35 Pirmojo klausimo pirma dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2004/8 7 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad į jo taikymo sritį patenka tik termofikacijos įrenginiai, turintys didelio naudingumo, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, įrenginiams būdingas savybes.

- 36 Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2004/8 3 straipsnio a ir i punktų, Sąjungos teisės aktų leidėjas šioje direktyvoje apibrėžė sąvokas „termofikacija“ ir „didelio naudingumo termofikacija“.
- 37 Direktyvos 2004/8 2 straipsnyje, kurio tikslas, kaip matyti iš jo pavadinimo, yra apibrėžti šios direktyvos „taikymo sritį“, pažymėta, kad ši direktyva taikoma „termofikacijai, kaip apibrėžta 3 straipsnyje“. Atsižvelgiant į šią nuostatą reikia padaryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nesiekė nustatyti, kad minėta direktyva taikoma tik didelio naudingumo termofikacijai, kaip ji suprantama pagal minėtą 3 straipsnio i punktą.
- 38 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į tai, jog Direktyvos 2004/8 7 straipsnyje, susijusiam su nacionalinėmis paramos programomis, nurodyta, kaip matyti iš paties šio straipsnio 1 dalies teksto, parama „termofikacijai“, šis straipsnis neturi būti aiškinamas taip, kad į jo taikymo sritį patenka tik „didelio naudingumo“ termofikacija.
- 39 Priešingai, nei tvirtina Belgijos vyriausybė, minėtas aiškinimas nepaneigiamas nei Direktyvos 2004/8 7 straipsnio 2 dalyje esančia nuoroda į Sutarties nuostatas dėl valstybės pagalbos, nei tuo, kad šios direktyvos 24 konstatuojamojoje dalyje pažymėta, jog valstybės parama turi atitikti Bendrijos rekomendacijas, kurias nuo to laiko pakeitė Gairės, kurių 70 ir 112 punktuose numatyta, kad pagalba termofikacijai suderinama su bendrąja rinka, jeigu tokia pagalba teikiama didelio naudingumo termofikacijos, kaip ji suprantama pagal minėtos direktyvos III priedą, įrenginiams.
- 40 Nacionalinė paramos termofikacijai sistema, kai ji yra ir valstybės pagalba, iš tikrųjų turi būti, atsižvelgiant į pastarąjį kvalifikavimą, taip pat vertinama atsižvelgiant į Sąjungos teisės nuostatas, susijusias su valstybės pagalba, kurios iš esmės pagal Direktyvą 2004/8 toliau visiškai taikomos, kaip, be kita ko, nurodyta jos 7 straipsnio 2 dalyje. Tačiau ši aplinkybė neturi įtakos šio sprendimo 36–38 punktuose atlikus vertinimą apibrėžtai minėto 7 straipsnio taikymo sričiai.
- 41 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmojo klausimo pirmą dalį reikia atsakyti: Direktyvos 2004/8 7 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad į jo taikymo sritį patenka ne tik termofikacijos įrenginiai, turintys didelio naudingumo, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, įrenginiams būdingas savybes.

Dėl pirmojo klausimo antros dalies ir dėl antrojo klausimo

- 42 Pirmojo klausimo antra dalimi ir antruoju klausimu, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2004/8 7 straipsnis, skaitomas kartu su Direktyvos 2001/77 2 bei 4 straipsniais ir Direktyvos 2009/28 22 straipsniu, atsižvelgiant į, be kita ko, Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtintą vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principą, turi būti aiškinamas taip, kad juo nustatoma, leidžiama ar draudžiama sustiprinta paramos priemonė, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kuri gali būti taikoma visiems termofikacijos įrenginiams, kuriuose daugiausia naudojama biomasė, išskyrus termofikacijos įrenginius, kuriuose daugiausia naudojama mediena ir (arba) jos atliekos.
- 43 Pirmiausia reikia priminti, kad aplinkybė, jog minėti klausimai susiję ir su Direktyvos 2004/8 7 straipsnio, Direktyvos 2001/77 2 bei 4 straipsnių ir Direktyvos 2009/28 22 straipsnio nuostatomis, iš esmės paaiškinama tuo, kaip nurodyta prašyme priimti prejudicinį sprendimą, kad 2001 m. dekretu bendrai įgyvendinamos šių įvairių direktyvų nuostatos, kiek tai susiję su Valonijos regionu.

- 44 Konkrečiai kalbant apie šio dekreto 38 straipsnį, kuriuo remiantis buvo imtasi pagrindinėje byloje nagrinėjamos priemonės, reikia pažymėti, kad sistema, susijusi su žaliaisiais sertifikatais, kurie išduodami pagal šį straipsnį, buvo nustatyta, kaip matyti iš to paties dekreto 37 straipsnio, siekiant skatinti tiek elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiek termofikaciją.
- 45 Jeigu leidžiama, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/77 2 straipsnio a ir b punktus, gaminti elektros energiją iš tokio atsinaujinančio energijos išteklių, šiuo atveju – iš medienos biomasės, pagrindinėje byloje aptariamas įrenginys taip pat yra termofikacijos įrenginys, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2004/8 3 straipsnio 1 punktą.
- 46 Iš to matyti, kad, siekiant atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimus, reikia atsižvelgti tiek į Direktyvos 2004/8 nuostatas, ypač į jos 7 straipsnį, kuriame numatytos nacionalinės paramos termofikacijai priemonės, tiek į Direktyvos 2001/77 nuostatas, ypač į jos 4 straipsnį, kuriame nurodytos nacionalinės paramos atsinaujinantiems energijos ištekliams priemonės.
- 47 Tačiau reikia pažymėti, kad nutarimas, kuriuo atsisakyta IBV taikyti 2001 m. dekreto 38 straipsnio 3 dalyje numatytą papildomos paramos sistemą, buvo priimtas 2009 m. birželio 18 d., t. y. iki Direktyvos 2009/28 įsigaliojimo dienos, todėl neatrodo, kad nagrinėjant šią bylą reikia atsižvelgti į šios direktyvos nuostatas.
- 48 Be to, reikia priminti, kad vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principas, įtvirtintas, be kita ko, Chartijos 20 ir 21 straipsniuose, skirtas valstybėms narėms tais atvejais, kai šios įgyvendina Sąjungos teisę, kaip matyti iš Chartijos, ypač jos 51 straipsnio 1 dalies.
- 49 Iš to matyti, kad, kai, kaip pagrindinėje byloje, valstybė narė imasi paramos termofikacijai ir atsinaujinantiems energijos ištekliams priemonių, kurios priimamos taikant sistemą, kaip antai nustatytą Direktyva 2004/8, ypač jos 7 straipsniu, ir Direktyva 2001/77, ypač jos 4 straipsniu, ir taip įgyvendina Sąjungos teisę, ji turi laikytis vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principo, įtvirtinto, be kita ko, Chartijos 20 ir 21 straipsniuose (šiuo klausimu žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Soukupová*, C-401/11, 28 punktą).
- 50 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principu reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, jei toks vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas (žr., be kita ko, 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Arcelor Atlantique et Lorraine ir kt.*, C-127/07, Rink. p. I-9895, 23 punktą; 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Liuksemburgas prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-176/09, Rink. p. I-3727, 31 punktą ir 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Nagy*, C-21/10, Rink. p. I-6769, 47 punktą).
- 51 Taigi skirtingu vertinimu pažeisti vienodo požiūrio principą galima tik tuomet, kai nagrinėjamos situacijos yra panašios, atsižvelgiant į visus joms būdingus elementus (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Arcelor Atlantique et Lorraine ir kt.* 25 punktą). Savo pastabose Lenkijos vyriausybė ir Komisija visų pirma tvirtino, kad nagrinėjamu atveju ši sąlyga neįvykdyta.
- 52 Šiuo klausimu reikia priminti, kad skirtingoms situacijoms būdingus elementus ir jų panašumą reikia, be kita ko, nustatyti ir įvertinti atsižvelgiant į Sąjungos teisės akto, kuriuo nagrinėjamas skirtumas nustatytas, dalyką ir tikslą. Be to, reikia atsižvelgti į srities, kuriai nagrinėjamas aktas priklauso, principus ir tikslus (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Arcelor Atlantique et Lorraine ir kt.* 26 punktą ir minėto Sprendimo *Liuksemburgas prieš Parlamentą ir Tarybą* 32 punktą, taip pat juose nurodytą teismo praktiką).
- 53 Tokio požiūrio taip pat reikia *mutatis mutandis* laikytis atliekant vertinimą, ar nacionalinės priemonės, kuriomis įgyvendinama Sąjungos teisė, atitinka vienodo požiūrio principą.

- 54 Pirma, dėl Sąjungos teisės aktų, kuriuos įgyvendinant priimtas pagrindinėje byloje nagrinėjamas teisės aktas, dalyko ir tikslų reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2004/8 1 straipsnio, šios direktyvos tikslas yra padidinti energijos naudingumą ir pagerinti tiekimo saugumą, sukuriant pagrindą skatinti ir plėtoti šilumos ir elektros energijos didelio naudingumo termofikaciją. Šios direktyvos 1 ir 5 konstatuojamosiose dalyse pabrėžta, kad toks skatinimas yra vienas iš Sąjungos prioritetų atsižvelgiant į galimą termofikacijos naudą taupant pirminius energijos šaltinius, išvengiant tinklo nuostolių ir mažinant teršalų, visų pirma šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetimą, o tuo prisidedama prie aplinkos apsaugos, ypač prie Kioto protokolo tikslų siekimo ir energijos tiekimo saugumo.
- 55 Tuo tarpu Direktyvos 2001/77 tikslas, remiantis jos 1 straipsniu, yra remti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą gaminant elektros energiją vidaus rinkoje ir padėti pamatus jo būsimai Bendrijos sistemai.
- 56 Kaip matyti iš minėtos direktyvos 1 ir 2 konstatuojamųjų dalių, toks atsinaujinančių energijos išteklių rėmimas, kuris Sąjungoje laikomas labai svarbiu, grindžiamas, be kita ko, tuo, kad tokių energijos išteklių naudojimu prisidedama prie aplinkos apsaugos ir tvarios plėtros, ir tuo, kad taip gali būti prisidedama užtikrinant energijos tiekimo saugumą ir įvairovę ir sudaromos sąlygos greičiau pasiekti Kioto protokolo tikslus.
- 57 Be to, konkrečiai dėl nacionalinių paramos termofikacijai ir elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių mechanizmų, numatytų atitinkamai Direktyvos 2004/8 7 straipsnyje ir Direktyvos 2001/77 4 straipsnyje, reikia pažymėti, kad iš Direktyvos 2004/8 26 konstatuojamosios dalies ir Direktyvos 2001/77 14 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, jog tinkamo šių mechanizmų veikimo užtikrinimas yra svarbi priemonė šių direktyvų tikslams pasiekti.
- 58 Antra, dėl srities, kuriai priklauso direktyvos 2004/8 ir 2001/77, principų ir tikslų svarbu nurodyti, kad abi šios direktyvos priimtos remiantis EB 175 straipsnio 1 dalimi, t. y. įgyvendinant Sąjungos aplinkos politiką.
- 59 Šiuo atžvilgiu tiek Direktyvos 2004/8 7 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, tiek Direktyvos 2001/77 4 straipsnio 1 dalyje taip pat pažymėta, kad šiose nuostatose numatytais nacionaliniais paramos mechanizmais gali būti padedama siekti EB 6 straipsnyje ir EB 174 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų.
- 60 Pastarojoje nuostatoje, kurioje išvardyti Sąjungos aplinkos politikos tikslai, numatyta išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, saugoti žmonių sveikatą, apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius ir remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti.
- 61 Trečia, būtent dėl pasirinkimo rengiant nacionalines paramos termofikacijai ir elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių sistemas, kurias siekiama skatinti direktyvomis 2004/8 ir 2001/77, reikia konstatuoti, kad iš šių direktyvų matyti, jog šioje srityje valstybės narės išlaiko didelę diskreciją.
- 62 Iš tiesų visų pirma iš Direktyvos 2004/8 32 konstatuojamosios dalies matyti, kad šios direktyvos tikslas yra Sąjungos lygiu nustatyti termofikacijos skatinimo pagrindus vidaus energetikos rinkoje sukuriiančius bendruosius principus, o detalaus įgyvendinimo klausimai paliekami valstybėms narėms, taip sudarant galimybę kiekvienai valstybei narei pasirinkti sistemą, kuri geriausiai atitinka konkrečią valstybės narės situaciją, šiuo tikslu atsižvelgiant, kaip nurodyta šios direktyvos 1 straipsnyje, į konkrečias nacionalines aplinkybes, ypač susijusias su klimato ir ekonominėmis sąlygomis.

- 63 Be to, nors valstybės narės, kaip matyti iš Direktyvos 2001/77 3 straipsnio 1 dalies ir 4 straipsnio, raginamos imtis tinkamų priemonių skatinti didesnę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, vartojimą, įskaitant nacionaliniu lygiu priimamas paramos sistemas, šiuo klausimu iš šios direktyvos 15 konstatuojamosios dalies matyti, kad ja nesprendžiama dėl Bendrijos masto tokių paramos schemų sistemos.
- 64 Toliau dėl galimos paramos mechanizmų formos reikia pažymėti, kad Direktyvos 2004/8 26 konstatuojamojoje dalyje ir Direktyvos 2001/77 14 konstatuojamojoje dalyje tik išvardytos įvairios formos, kurias šiuo tikslu paprastai naudoja valstybės narės, t. y. žalieji sertifikatai, pagalba investicijoms, atleidimas nuo mokesčių ar jų sumažinimas, mokesčių grąžinimas ir tiesioginio kainų rėmimo sistemos.
- 65 Galiausiai dėl tokių paramos termofikacijai sistemų turinio Direktyvos 2004/8 7 straipsnio 1 dalyje tik nurodyta, kad valstybės narės užtikrina, kad jų termofikacijai teikiama parama būtų pagrįsta naudingosios šilumos paklausa ir sutaupytu pirminės energijos kiekiu, atsižvelgiant į esamas galimybes mažinti energijos paklausą kitomis ekonomiškai įmanomomis ar aplinkai palankiomis priemonėmis, pavyzdžiui, kitomis energijos naudingumą didinančiomis priemonėmis. Kalbant apie Direktyvos 2001/77 4 straipsnio 1 dalį, reikia pažymėti, kad joje nėra jokios konkrečios nuorodos į paramos atsinaujinančių išteklių energijai priemones, kurių imtis būtų skatinama, išskyrus nuorodą, primintą šio sprendimo 59 punkte, susijusią tuo, kad tokiomis priemonėmis padedama siekti EB 174 straipsnyje numatytą tikslą.
- 66 Iš šio sprendimo 62–65 punktų matyti, kad, nors valstybės narės yra raginamos, kai įgyvendina paramos termofikacijai ir elektros energijos gamybai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius mechanizmus, padėti siekti direktyvų 2004/8 ir 2001/77 tikslų ir apskritai Sąjungos aplinkos politikos tikslų, pagal dabar galiojančią Sąjungos teisę valstybėms narėms palikta didelė pasirinkimo laisvė dėl tokių mechanizmų įgyvendinimo.
- 67 Tokiomis aplinkybėmis, kaip aprašyta šio sprendimo 54–66 punktuose, vien tai, kad Direktyvos 2001/77 2 straipsnio b punkte apibrėžta sąvoka „biologinė masė [biomasė]“, kuri apima biologiškai skaidžią produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų žemės ūkyje (tiek augalinės, tiek gyvulinės medžiagos), dalį, biologiškai skaidžią produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, dalį ir biologiškai skaidžią pramoninių ir komunalinių atliekų dalį, neleidžia daryti išvados, kad nurodytas skirtingas medžiagų kategorijas reikėtų vertinti panašiai rengiant nacionalines paramos termofikacijai ir elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių priemones.
- 68 Iš tiesų, atsižvelgiant į įvairias direktyvų 2004/8 ir 2001/77 nuostatas ir tikslus, kurių tokiomis aplinkybėmis turi būti padedama siekti minėtomis paramos priemonėmis, galima daryti išvadą, kad, priešingai, šiose direktyvose nustatytų sistemų atveju ypač svarbu tai, kad atitinkama valstybė narė galėtų Direktyvos 2001/77 2 straipsnio b punkte nurodytas įvairias medžiagų kategorijas vertinti skirtingai remdamasi labai įvairiais kriterijais.
- 69 Pirma, dėl direktyvose 2004/8 ir 2001/77 įtvirtintų nuostatų reikia pažymėti, kad iš Direktyvos 2004/8 31 konstatuojamosios dalies matyti, jog termofikacijos bendras naudingumas ir tvarumas priklauso nuo daugelio veiksnių, tarp kurių, be kita ko, yra „kuro rūšys“.
- 70 Kaip buvo pažymėta šio sprendimo 62 punkte, iš Direktyvos 2004/8 1 straipsnio ir 32 konstatuojamosios dalies taip pat matyti, kad detalaus šios direktyvos įgyvendinimo klausimai palikti valstybėms narėms, taip sudarant galimybę kiekvienai valstybei narei pasirinkti sistemą, „kuri geriausiai atitinka konkrečią valstybės narės situaciją“, šiuo tikslu atsižvelgiant į „konkrečias nacionalines aplinkybes, ypač susijusias su klimato ir ekonominėmis sąlygomis“.

- 71 Savo ruožtu Direktyvos 2001/77 19 konstatuojamojoje dalyje pažymėta, kad, atsinaujinančių energijos išteklių rinkai sudarant palankias sąlygas, reikia atsižvelgti į palankų šios direktyvos poveikį „regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaudai ir užimtumui, ypač turint omeny mažąsias ir vidutines įmones, taip pat nepriklausomus elektros gamintojus“.
- 72 Minėtos direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje, kurioje, be kita ko, numatytas pasiūlymas dėl Bendrijos paramos schemų elektrai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių, sistemos, kuri Komisijai gali tekti pateikti vėlesniame etape, nurodyta, kad kiekvienas pasiūlymas dėl kokios nors sistemos turėtų, be kita ko, „atsižvelgti į įvairių atsinaujinančiosios energijos šaltinių ypatybes bei įvairias technologijas ir geografinius skirtumus“.
- 73 Antra, atsižvelgiant į visus direktyvomis 2004/8 ir 2001/77 siekiamus tikslus ir apskritai Sąjungos aplinkos politikos tikslus, taip pat galima padaryti išvadą, kad įvairias medžiagų kategorijas, Direktyvos 2001/77 2 straipsnio b punkte įvardytas kaip „biologinė masė [biomasė]“, turi būti įmanoma vertinti skirtingai.
- 74 Todėl, be kita ko, atsižvelgiant į patį atsinaujinantį išteklių pobūdį, taigi ir į galimybę jį gauti, ir siekiant tvarios plėtros, protingo ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo ir tiekimo saugumo, mediena, kuri yra išteklius, kuriam atsinaujinti reikia daug laiko, skiriasi nuo žemės ūkio produktų ar buitinių ir pramoninių atliekų, pagaminamų ar susidarantių per gerokai trumpesnį laiką.
- 75 Be to, neginčijama, kad bendras poveikis aplinkai, naudojant daugiau biomasės energijos gamybai, dėl kurios gali būti imtasi paramos priemonių, skiriasi atsižvelgiant į naudojamos biomasės rūšies savybes.
- 76 Dėl poveikio aplinkai, kuris gali kilti stiprinant medienos ir (arba) jos atliekų naudojimo energijos gamybai priemones, gali prireikti atsižvelgti į tai, kad dėl bet kokio pernelyg didelio ar per ankstyvo miškų naikinimo, kuris gali būti skatinamas tokiomis paramos priemonėmis, gali padidėti anglies dioksido kiekis atmosferoje ir gali būti pakenkta biologinei įvairovei bei vandens kokybei.
- 77 Dėl aktyvesnio žemės ūkio produktų, naudotinių energijai gauti, gamybos plėtojimo gali padidėti įvairių rūšių tarša, ypač susijusi su žemės ūkio veikla ir, be kita ko, trąšų ir pesticidų naudojimu, kaip antai neigiamas poveikis vandens ištekliams.
- 78 Be to, reikia pažymėti, kad Direktyvos 2001/77 2 straipsnio b punkte nurodytos įvairios biomasės kategorijos apima įvairių rūšių atliekas. Šiuo klausimu Direktyvos 2001/77 8 konstatuojamojoje dalyje taip pat pabrėžta, kad parama, kurią valstybės narės teikia atsinaujinantiems energijos ištekliams, turėtų būti suderinama su kitais Sąjungos tikslais, ypač susijusiais su atliekų apdorojimo hierarchija. Neginčijama, pavyzdžiui, kad atsižvelgiant į tokią hierarchiją, kuri paskutinį kartą apibrėžta 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinamosios kai kurias direktyvas (OL L 312, p. 3) 4 straipsnyje, tokios medžiagos kaip biologiškai skaidi pramoninių ir komunalinių atliekų, kurios iš esmės skirtos sunaikinti arba panaudoti energijos gamybai, pirmiausia termofikacijos būdu, dalis neturi būti laikomos panašiomis nei į medieną, kuri gali būti panaudota kaip pirminė žaliava, nei į medienos atliekas, nes tokios atliekos gali būti pakartotinai panaudotos arba perdirbtos su jomis susijusiuose pramonės sektoriuose ir tokiems tvarkymo veiksams pagal minėtą hierarchiją turi būti teikiama pirmenybė, palyginti su naudojimu energijai gauti.
- 79 Galiausiai tokie veiksniai kaip, be kita ko, įvairių atsinaujinančių energijos išteklių, esančių atitinkamos valstybės narės teritorijoje, kiekis arba tokioje valstybėje narėje jau galbūt pasiektas išvystymo lygis naudojant vieną ar kitą atsinaujinantį energijos išteklių termofikacijai ar elektros energijos gamybai taip pat gali turėti įtakos pasirenkant atsinaujinančius energijos išteklius, kurie bus skatinami šioje valstybėje narėje siekiant aplinkos apsaugos ir energijos tiekimo saugumo bei įvairovės tikslų.

- 80 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia daryti išvadą, kad dėl, be kita ko, direktyvomis 2001/77 ir 2004/8 siekiamų tikslų ir Sąjungos aplinkos politikos tikslų šiomis direktyvomis valstybėms narėms suteiktos didelės diskrecijos priimti ir įgyvendinti paramos sistemas, skirtas palankioms sąlygoms termofikacijai ir elektros energijos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių sudaryti, atsižvelgiant į įvairių biomasės kategorijų, kurios gali būti naudojamos termofikacijos procese, savybes, negali būti pripažinta, kad su minėtomis kategorijomis susijusi padėtis, kai kalbama apie tokias paramos sistemas, yra panaši, kiek tai susiję su galimu vienodo požiūrio principo, kurio laikymasis užtikrinamas Sąjungos teise, taikymu.
- 81 Būtinybė nevienodai vertinti šias skirtingas biomasės kategorijas ir, be kita ko, pasirinkti, atsižvelgiant į įvairius aplinkos apsaugos aspektus, medžiagų rūšis, kurioms bus teikiama parama, taip pat diferencijuoti konkrečią tokios paramos teikimo tvarką, įskaitant paramos dydį, turi būti, priešingai, pripažinta esmine tokiomis aplinkybėmis, ir, remiantis galiojančia Sąjungos teise, negalima teigti, kad nusprendusios, jog su šiomis skirtingomis biomasės kategorijomis susijusi padėtis nėra panaši, valstybės narės akivaizdžiai viršijo didelės diskrecijos, kurią turi atitinkamoje srityje, ribas (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Liuksemburgas prieš Parlamentą ir Tarybą* 50 ir 51 punktus).
- 82 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmojo klausimo antrą dalį ir į antrąjį klausimą reikia atsakyti: atsižvelgiant į galiojančią Sąjungos teisę, pagal vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principą, įtvirtintą, be kita ko, Chartijos 20 ir 21 straipsniuose, nedraudžiama, kad nustatydamos nacionalines paramos termofikacijai ir elektros energijos gamybai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius sistemas, kaip antai nurodytas Direktyvos 2004/8 7 straipsnyje ir Direktyvos 2001/77 4 straipsnyje, valstybės narės numatytą tokią sustiprintą paramos priemonę, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kuri gali būti taikoma visiems termofikacijos įrenginiams, kuriuose daugiausia naudojama biomasė, išskyrus termofikacijos įrenginius, kuriuose daugiausia naudojama mediena ir (arba) jos atliekos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 83 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičiančios Direktyvą 92/42/EEB 7 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad į jo taikymo sritį patenka ne tik didelio naudingumo, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, įrenginiams būdingas savybes turintys termofikacijos įrenginiai.**
- 2. Atsižvelgiant į galiojančią Sąjungos teisę, pagal vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principą, įtvirtintą, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniuose, nedraudžiama, kad nustatydamos nacionalines paramos termofikacijai ir elektros energijos gamybai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius sistemas, kaip antai nurodytas Direktyvos 2004/8 7 straipsnyje ir 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje 4 straipsnyje, valstybės narės numatytą tokią sustiprintą paramos priemonę, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kuri gali būti taikoma visiems termofikacijos įrenginiams, kuriuose daugiausia naudojama biomasė, išskyrus termofikacijos įrenginius, kuriuose daugiausia naudojama mediena ir (arba) jos atliekos.**

Parašai.